

Hazánkat Érdeklő Külföldi Szemle.

A KRAKKÓI KÖNYVTÁR HAZAI VONATKOZÁSÚ KÉZ- IRATAI.

Közli: **Csontos János.**

Azon tervezet alapján, melyet a »Könyvszemle« utolsó füzetében, a külföldi könyvtárakban lévő hazai vonatkozású kéziratok ismertetéséről közöltünk, folytatjuk a jelen közleményben a krakkói egyetemi Jagello-könyvtár hungaricáinak ismertetését s rövid leírásban bemutatjuk azon kéziratokat, melyek hazánk történetére bármily tekintetben vonatkoznak.

A krakkói egyetemi Jagello-könyvtár egyike a legrégebb európai könyvtáraknak. Eredete a XV. század elejére vezethető vissza, mely időben az egyetem minden fakultásának már megvolt a maga könyvtára. ¹⁾ Sőt nemcsak ezek, hanem az egyetemen létezett különböző collegiumok (egyesületek) is birtak külön könyvgyűjteményekkel, melyekből a krakkói egyetemi könyvtár jelentékeny kéziratkészletet őrizett meg.

E kéziratok egykoru feljegyzéseikben föntartották a régi könyvgyűjtemények emlékét s élénken illusztrálják azon hatást, melyet a krakkói egyetem a középkori művelődési viszonyok emelésére gyakorolt.

A könyvmásolók nemes mestersége ez időben arany korát élte az egyetemen. A különböző egyetemi egyesületek szegényebb növendékei nemcsak a magok használatára, hanem az egyesületi könyvtár és a könyvpiac számára is másoltak könyveket. A stationariusok üzlete virágzott s jelentékeny könyvkészletet hozott

¹⁾ Dr. Wladyslaw Wislocki: Katalog Rekopisów biblijoteki Uniwersytetu Jagellonskiego. Kraków. 1881, zeszyt 8. XXII l. Bandtkje G S. Historia Bibliot. Univers. Jagicollonsk. Krakó 1822. 8-r.

forgalomba. A gazdagabb tanulók innét fűdözték szükségleteiket s gyarapították adományaikkal azon egyesület könyvtárát, a melybe tartoztak.

Ezen egyesületi könygyűjteményekből, melyeknek emléke a kéziratok egykorú feljegyzéseiben fönmaradt, említést érdemelnek a következők: »*libraria artistarum, libraria majoris Collegii artistarum, libraria theologorum, libraria medicinae, libraria collegii canonistarum, libraria collegii minoris, libraria collegii (bursae) pauperum, libraria domus Longini alias bursae pauperum és libraria ecclesiae S. Floriani.*«

Nagyon valószínű, hogy a krakkói egyetemet látogató magyarországi tanulóknak (*bursa ungarorum*) is volt külön könyvtárok. Az egyetem régi anyakönyveiben¹⁾ nagy számmal találjuk a hazai tanulók neveit s jelentékeny azon kéziratok száma, melyeket hazánkiai az egyetemen másoltak. E körülmények a könyvtár létezésére utalnak.

Mindezen könygyűjtemények a múlt században commassáltattak s az egyetemi Jagello-könyvtárba lettek bekebelezve, hol a középkori művelődéstörténetnek kiváló becsű s könnyen hozzáférhető forrásait képezik.

Krakkó városának történeti, politikai, kereskedelmi és művelődéstörténeti fontossága a középkorban, s azon viszony, melyben a szepességi városok Lengyelországgal állottak, megadják nekünk a kulcsot annak megértésére, mért voltak ez időben érintkezéseink e várossal oly élénkek, mért keresték fel azt hazánkiai, főleg a felsőmagyarországiak oly tömegesen, s mért találjuk itt a hazai vonatkozású történeti emlékeket oly nagy számmal!

Krakkó volt legrégebb magyar nyomtatványaink bölcsője, melyek 1527, 1531, 1533 és 1535-ben itt láttak először napvilágot, ide fordultak ismételve tudósaink midőn történetünk régi emlékeit kutatták.

¹⁾ A krakkói egyetem anyakönyvei 1400-tól fogva teljes épségben fönmaradtak. Kiadásukat a krakkói tudományos Akadémia már 1881-ben elhatározta. Mennyi jelent meg ekkorig? nem tudjuk.

Főleg pedig a krakkói egyetemi Jagelló-könyvtár volt tudósaink kutatásainak állandó tárgya. Buvárlataikat következetesen azon komoly törekvés vezette, hogy a gyűjtemény hungaricait a hazai közönséggel megismertessék.

Hogy csak e század magyarországi kutatóiról szóljunk, ki kell első sorban emelnünk: gróf Széchenyi Ferenczet a Nemzeti Múzeum nagylelkű alapítóját, ki, miként a krakkói könyvtárban fönmaradt négy eredeti levele tanúsítja, 1817 és 1818-ban Bandtkieval, a hirneves lengyel bibliographussal s a krakkói egyetemi könyvtár igazgatójával élénk levelezést folytatott azon czélból, hogy az itt levő hazai vonatkozású kéziratokat a Nemzeti Múzeum könyvtára számára lemásoltassa s a hazai tudósnak hozzáférhetővé tegye.

Leveli élénken illusztrálják azon irányt, melyet az általa alapított országos könyvtár gyarapításában követett. Célja volt ennek számára az összes európai könyvtárakból megszerezni a magyarországi vonatkozású kéziratok jegyzékét és másolatait, ezért fordult több külföldi tudós szívességéhez tanácsért, hogy — mint maga mondja — »közbenjárásukkal az általa gyűjtött könyvtárt tökéletesíthesse.« Bandtkiet is több szívességre kérte fel. Megbízta őt, hogy járjon utána, nem található-e még valahol régi magyar krakkói nyomtatvány, mert ezt készséggel megvásárolná; hasonló czélból kérte tudósítását azon esetre, ha magyarországi vonatkozású oklevelek vagy kéziratok kerülnének Krakkóban könyvpiacra. Egy másik levélben megköszöni Bandtkienak a Dlugoss-féle és a »Bursa Ungarorum« című másolatokat s meghívja őt magához Bécsbe. A magyar főúr és a lengyel tudós közt a közös szenvedély megteremtette az érintkezési kapcsot, a levelezés egész bizalmas jellegű volt s a Nemzeti Múzeum kéziratárának több történeti becsű másolatot gyümölcsözött.

Gróf Széchenyi Ferencz után hazánkfiak közül kutattak még a krakkói könyvtárban: Fejér György, Vas József, Toldy Fer., Wenzel Gusztáv, Rómer Flóris, Fraknói Vilmos, Szádeczky Lajcs és e sorok írója; mindnyájan saját tanulmányaik szempontjából.

Kutatásaik eredménye sokkal ismeretesebb, hogy sem ezuttal róla külön megemlékezni kellene.

A kutatás jó ideig meg volt nehezítve azáltal, hogy a könyvtár kéziratairól csak hiányos katalogusok léteztek, melyek a buvároknak kevés tájékozást nyújtottak.

E bajon segített újabb időben dr. Wisloczky László a Jagello-könyvtár derék öre, midőn a gyűjtemény kéziratairól kimerítő catalogust készített, s ezt az 1877—1881-ki időközben a krakkói tudományos Akadémia kiadásában 8 füzetben közrebocsátotta. A catalogus a bibliographiai tudomány mai színvonalán áll, lengyel nyelven van szerkesztve s összesen 4176 kéziratot ír le. Van kitűnő registere, melyhez a szerző egy alapos értekezést írt a kéziratok provenientájáról.

A könyvtárban ősrégi kéziratok nincsenek, a legrégebbi kézirat IX. századból való, de a hazai vonatkozású kéziratok száma annál jelentékenyebb.

Ezekből Szádeczky Lajos derék fiatal tudósunk a Századok 1881-iki folyamában közölt érdekes szemelvényeket s Wisloczky (akkor még befejezetlen) catalogusa alapján összesen 66 hazai vonatkozású kéziratot ismertetett.¹⁾

Ezen ismertetést a már most teljesen megjelent catalogus alapján ez alkalommal kiegészíteni kívánjuk s közleményünkben összesen 121 hazai vonatkozású kéziratot mutatunk be.

A kéziratok registrálásában²⁾ a catalogus sorrendjéhez és az eredeti signaturához tartottuk magunkat, hogy a kutatóknak a használatot megkönnyítsük. A lengyel rubrumot mindenhol lefordítottuk magyarra, egyéb változtatást a szövegben nem tettünk.

Megjegyzem még, hogy a kéziratok közt sem magyar nyelv-

¹⁾ Szádeczky Lajos »Lengyel-földi levéltárakról, magyar történelmi szempontból« cz. cikkében (Századok. XV. évf. 1881. 313—331, és 411—430 ll.) a következő számokat sorolja fel: 2, 5, 6, 30, 38, 41, 42, 43, 44, 59, 91, 93, 102, 107, 108, 114, 118, 126, 154, 156, 158, 161, 162, 166, 171, 173, 175, 191, 211, 243, 423, 439, 597, 691, 949, 1000, 1051, 1038, 1099, 1101, 1133, 1134, 1135, 1136, 1149, 1165, 1267, 1570, 1715, 1767, 1768, 1853, 1956, 1961, 1963, 2332, 2423, 2506, 2670, 2751, 2991, 3206, 3225, 3227, 3301 és 3108, vagyis összesen 66 kéziratot.

²⁾ Dr. Władysław Wisloczki: Katalog Rekopisów biblioteki uniwersytetu Jagellońskiego. Zeszyt 1—8. Kraków. 1877—1881. 8-r. 876 és LXXXI. l.

³⁾ Kedves kötelességemnek tartom itt Veszprémi Vilmos és Nagy Sándor uraknak, kik a catalogus kivonatolásában segédkezet nyújtottak, őszinte köszönetemet kifejezni.

emlék, sem Corvin-codex nem fordul elő. Vitéz János könyvtárából van két kézirat, (a 579. és 499. sz.) melyek Ilkus Marton könyveivel kerültek ide. Ezeken kívül találunk a XIV—XV. századbéli kéziratok közt számosakat, melyeket magyarországi egyének másoltak és több olyat, melyek hazai birtokosoktól kerültek Krakkóba. Ezeknek legnagyobb része az országos könyvkiállításon be volt mutatva.

Ezek után adjuk a krakkói egyetemi Jagello-könyvtár hazai vonatkozású kézíratainak jegyzékét a mint következők:

2. DD. IV. 52. Papirkézirat a XVII. századból; fol. 309 lev. és 7 üres lap.

52 l.: »Praescriptum legationis ad Serenissimum et Potentissimum principem, dnum Ferdinandum II, diuina favente clementia electum Romanorum imperatorem Germaniae, Hungariae . . . regem, necnon Illustrissimos et Rmos s. Romani imperii electores et principes, Magnifico Maximiliano Przembski, castellano Syradiensi, regni senatori, Petricouieni, Mostensi capitaneo, S. R. Majestatis legato, datum Warsauiae die 30 Januarij a. 1621.«

58 l.: Responsum S. Caes. Maiestatis Hungariae et Bohemiae regis, Magnifico Maximiliano Przembski, castellano Syradiensi, legato S. R. Maiestatis, datum.«

5. EE. III. 1. Papirkézirat a XVII. századból; fol. 1358 l. és 5 üres levél.

12 l.: »Responsum et Recognitio regis Stephani ad petitionem confirmationis simultaneae inuestiturae ad legationem Illustrissimi principis dni marchionis Brandenburgensis . . . datum oratoribus eius Marienburgi d. 16 mensis Decembris a. d. 1577.«

6. DD. IV. 41. Papirkézirat a XVI. századból, fol. 303 l. és 2 lev.

5 l.: Littere confirmatorie donacionis oppidi Krassnik et aliorum bonorum adiacentium, per Serenissimum olim Ludovicum, dei gratia Vngariae et Polonie regem strenuis quibusdam viris, Dimetrio, vicetesaurario suo et Iwano, fratribus germanis, heredibus de Clecze, date ante castrum Belsz in a. d. 1377, et tandem per Serenissimum olim Wladislaum dei gratia regem Poloniae, corfirmate et approb

in Lublin feria 6 infra octavas Ascensionis dni. a. 1389, quarum originales desiderantur, tenor vero confirmatorialium litterarum sequitur . . .

30. Bbb. II 54. Papirkézirat a XVII. századból; fol. 426 l.

»Decreta, Ordinationes, Mandata, Privilegia etc. a regibus Poloniae concessa.« Többek közt Báthory Istvántól is.

41. CC. IX. 1. Papirkézirat a XVI—XVII. századból; fol. 187 lev.

2—80 l. Levélgyűjtemény s közte Báthory István és Báthory Endre egy-egy levele.

54 l. István király végrendelete.

80—147 l. A krakkói egyetem kiváltság levelei és egyéb aktái, s pápai levelek, köztük Báthory István levelei is.

124 l. »Ordinatio Serenissimi regis Stephani.«

42. DD. IV. 48. Papirkézirat a XV. századból; ivr. 214 l.

70 l.: Joannes de Hwnyad, regni Hungariae gubernator et woyewoda Traussiluanus« levele Lasocky Miklós-hoz 1448-ból.

82 l. Epistola »dni Johannis de Capistrano, dd. in Pijandziczow 26 mensis Septembris a. 1453.«

82 l. »Alia dni Johannis de Capistrano, dd. in Pijandziczow, 6 mensis Nouembris 1453.«

85 l.: »Ad Hwnyad Janusch« prelati et barones regni Poloniae, dd. Cracoviae feria 2 ante Natiuitatis s. M. 1449.«

165 l.: »A gubernatore Hungarie« Jagello Kázmér-hoz, 1448.

208 l.: »Litera ex parte regine (Sophiae) ad prelatos et barones regni Hungarie.«

210 l. »De Capistrano, qui purgat ab heresi Bohemiam.«

43. DD. IV. 54 Papirkézirat a XVII. századból; ivr. 199 l.

194 l.: »Regiae Majestatis ad Boczkaium« litterae.

44 Bbb. I. 17. Papirkézirat a XVI. századból; ivr. 142 l.

10 l.: »Diffidatio seu denunciatio hostilitatis a Hieronymo Laski, palatino Siradiensi Transsiluanis a. 1528.

10 l.: »Diffidatio regi Ferdinando per Hieronimum Laski, palatinum Siradiensem ex parte Joannis regis Vngariae.«

16 l.: »In Joannem Zambocki.«

54. Bbb. I. 22. Papirkézirat a XVIII–XIX. századból; ivr. 7 lev.

»Incipit tractatus siue Speculum genealogyc s. H e d w i g i s, quondam ducisse Slesie. Ad cognoscendum aliquo modo de qua radice processerit stirps generosa b. H e d w i g i s.«

55. Bbb. I. 29. Papirkézirat a XVI–XVII. századból; ivr. 309 l.

»Copiarium antiquum coenobii ad s. H e d v i g e n C r a c o v i a e«, continens acta et privilegia a. 1378—1623.

59. EE. II. 7. Papirkézirat a XVI–XVII. századból; ivr. 574. l.

306 l.: »Juramentum Turcarum. Imperatoris G a b r i e l i B e t h l e e m factum« et Juramentum G a b r i e l i s B e t h l e e n sultano.

91. Papirkézirat a XVI–XVIII. századból; ivr. 55 iv.

I z a b e l l a levele Zsigmond királyhoz 1546-ból.

B á t h o r y A n d r á s levele Zsigmond királyhoz (»Andreas de Bathor, comes . . . . ex Waradino 19 mensis January a. 1547.«

93. CC. VIII. 59. Papirkézirat a XVII. századból; ivr. 82 lev.

15 l.: »Lachrimae afflictae V n g a r i a e.«

102. Bbb. I. 39. Papirkézirat a XVII. századból; ivr. 1125 l. és 8 lev. registrum.

675 l.: B e t h l e e n G á b o r békeföltételei a császárhoz intézve. (Lengyel.)

723 l. »Biztosabb hírek G á b o r felől.« (Lengyel.)

1071 l. »Sírirat B á t h o r i G á b o r erdélyi vajdának 1628.« (Lengyel.)

107. DD. IV. 32. Papirkézirat a XVII. századból; ivr. 2, 1–17 lev., 18–899, 1000–1068 lap és 15 üres lev.

1 l.: Vita b. K u n i g u n d i s, ducissae regni Poloniae, filiae Belae, Hungariae regis, edita a Joanne Dlugosz seniore, canonico Cracoviensi.«

136 l.: »Foedus inter Sigismundum I., regem Poloniae, et F e r d i n a n d u m Romanorum, V n g a r o r u m et Boemiae regem a. d. 1538.«

144 l.: »Confoederatio et pacta Inclitorum Poloniae et V n g a r i a e regnorum ac M. Ducatus Lithuaniae« a. 1499.«

150 l.: »Approbatio et confirmatio huius Confoederationis per praelatos, barones et dominos regni V n g a r i a e. a. 1499.

321 l.: »Az összes lengyel nemesség előterjesztése István

királyhoz a koronázás előtt, melyre a királynak meg kellett esküdni.« (Lengyel nyelven.)

337 l.: »Hirek István királyról a danczigi háborúból, a. d. 1577.« (Lengyel.)

339 l.: »Tudományos tárgyú beszédek, melyeket István király tartott. 1578.«

367 l.: »István király üdvözlése a polocki háboruban Januszowszky Jánostól... A. d. 1581.« (Lengyel.)

389 l.: »István király tetteiről (a kozákok leveréséről.)« (Lengyel.)

390 l.: »Az 1586. évben István király meghalt Grodnán, december 12-én. Sírirata,« versekben.

393 l.: »Ő Felsége István király sírirata, írta és kinyomatta Januszowszky János.« (Lengyel.)

395 l.: »István királyhoz a varsói országgyűlés 1585-ben.« Diarium. (Lengyel.)

505 l.: »Karnkowszky Szanizló gnézeni érsek propositiói István király halála után és a diarium folytatása.« (Lengyel.)

166. CC. IV. 37. Papirkézirat a XVI–XVII. századból; fol. 1518. l. Vegyesek Báthori István uralkodása idejéből.

31 l.: »Ordinatio Serenissimi Stephani I. dei gratia regis Poloniae, De conservanda pace et tranquillitate publica in ciuitate Cracouiensi, Cracouiae, a. d. 1578, ante expeditionem Suae Maiestatis ad bellum Moschouiticum sancita.«

151 l.: »Versio Litterarum missarum ad Portham a Bethlem Gabor a. Machometis 1629.«

252 l.: »Bethlen (Gábor) levele a (lengyel) korona kincstárnokához 1626.«

108. CC. IX. 6. Papirkézirat a XVII. századból; fol. 1 lev. és 373 l.

220 l.: »Regis Stephani ad nuntios regni Dicta in conuentione regni Toruni a. d. 1576.«

118. DD. IV. 42. Papirkézirat a XVI–XVII. századból; ivr. 236 l. I–XL lev., 406–576 l. és végül 4 lev.

1–326 l.: »Adalékok Kazimir és Krakkó városok történetéhez; s egyebek közt Báthory István levelei.«

416 l.: »Literae ad consiliarios regni Poloniae in conuentu

Andrzejoniensi congregatos a Magnifico Stephano Bathori, vaivoda Transilvaniae.« 1576.

126. DD. VIII. 17. Papirkézirat a XV—XVI. századból; ivr. 158 l.

107 l.: »Oratio pro suscepcione regis Wladislai de Vngaria venire volenti.«

154 l.: »Oracio pro suscepcione Rmi dni Marci, cardinalis s. Marci patriarche Aquilijensis, legati de latere in regno Vngarie, Polonie Bohemie etc. a d. 1472 sabbato post Visitationis Marie pronunciata et dicta.«

154. Bbb. II. 23. Papirkézirat a XVI. századból; ivr. 3 kötet, 86, 88 és 172 ll.

13 l.: »Isabella királyné tudósításai anyjához Bonához.«

II kötet: »Relationes Latine scriptae de rebus exoticis, inter quas de Stephano Bathoreo Transylvaniae principe, deinde rege Poloniae.«

47 l.: »Ex Hungaria hoc affertur...«

49 l.: »Nova ex Transyluania.«

156. Bbb. II. 17. Papirkézirat 1566—68-ból; fol, 14 iv.

»Relationes historico-politicae.«

9. iv: »A török császár hada megindul Magyarországba Konstantinályból április 15-én.... (Nehány eredeti tudósítás.)

158. DD. IV. 38. Papirkézirat a XVI. század végéről; ivr. 419 l.

316 l.: »Exemplum Epistolae dni Hieronymi Laskj ad quosdam dominos in Polonia« dd. ex arce Budensi die 12. Septembris 1534.

391 l.: »Exemplum Decreti electionis Maximiliani II. Romanorum imperatoris in regem Poloniae.«

399 l.: »Litterae partium, quae se a senatu atque reliquo equestri ordine segregarvnt, super actis comitorvm, quibus Serenissimam infantem Poloniae, Annam, ac Stephanvm Transilvaniae palatinvm, triduo post electionem imperatoris Maximiliani, regem Poloniae nominarvnt.«

409 l.: »Exemplum Epistolae regis Stephani ad Gregorium XIII. pontificem Maximum.«

151. Bbb. II. 24, Bbb. II. 25. Papirkézirat 5 1546—90-ból; ivr., 2 kötet, 1—71 és 72—281 iv.

70—71 iv: A B á t h o r i A n d r á s s a l Rómába 1583-ban tett út leírása Reszki Szaniszlótól. (Lengyel.)

173. BB II. 36. Papirkézirat a XV. századból; ivr. 550 l.

484 l.: »Litera domino regi Wladislao, Vngarie et Polonie regi ex conuencione Pyotrkouiensi scripta, dd. in Pyotrkow in conuencione nostra generali feria 4. proxima post festum s. Bartholomaei apostoli a. 1444.«

490 l.: »Item »Vladislao regi.«

491 l.: »Epistola sine inscriptione: »Magnifice et Venerabilis vir . . . dd. in Varadino, sabbato proximo ante Floriani.«

493. l.: »Reuerendissimis Reuerendis in Xto patribus, Preclaris, Magnificis, Generosis et Nobilibus dominis prelati, principibus, baronibus, dignitarys, et officialibus regni Vngarie, vniuersis amicis et fratribus nostris Carissimis, prelati, principes, barones et dignitary regni Polonie, in conuencione generali Siradie habita congregati, dd. in conuencione generali Siradiensi feria 2. ante festum s. Floriani, anno 1440.«

496 l.: »Prelati et Barones regni Vngarie Reuerendissimis in Xto patribus et Magnificis viris dominis prelati et Baronibus regni Polonie fratribus nostris et amicis precamandis, dd. Bude s. die Exaltacionis s. crucis a. d. 1438.«

175. DD. IV. 44. DD. IV. 45. Papirkézirat a XVI századból; ivr 2 kötet, 448 és 335 l.

II. k. »Rerum Transsilvanicarum» Acta inter Sigismundum Augustum, reginam Vngarie Isabellam, regem Romanorum Ferdinandum et alios a. 1552—1555. Kezdeté: »Ferdinandus, diuina fauente clementia Romanorum, Hungarie Bohemie etc. rex. Instructio . . .«

191. Bb. IV. 15. Vegyes kézirat a XV. század elejéről, fol. 72⁶ l. és 7 üres levél elől és hátul.

193 l.: »Soliloquium de transitu Hedwigis regine Polonie.«

209 l.: »Sermo ad regem et proceres eius de obitu Hedwigis regine et vita eius.«

688 l.: »Colacio in exequys Nitriensis eppi.«

703 l.: »Sermo Latinus in exequys domine Hedwigis regine Polonie.«

211. DD. IV. 33. Papirkézirat 1627-ből, fol. 527 lev.

»Acta anni 1628 et sequentium.« Levelek, jelentések 1627-ből; köztük Bethlen Gábornak egy jelentése.

243. Papirkézirat a XV–XVIII. századból; ivr. 52 lev.

Egy bizonyítvány alatt ezen aláírás áll: »Anthonius de Alba regali in bursa Hungarorum.«

326. DD. II. 42. Papirkézirat a XIV–XV. századból, ivr. 162 l.

45 l.: »Serenissimo principi dno Sigismundo regi Vngarie etc. fratri nostro Carissimo, Anna, dei gratia regina Polonie etc. salutem.«

399. CC. III. 35. Papirkézirat 1420-ból, ivr. 414.

313–358 l.: »Joannis Henrici de Presburg Summula super V. libros Decretalium.«

414. CC. II. 39. Papirkézirat a XV. századból, ivr. 592 l.

129 l.: »Proposicio archieppi Collocensis coram concilio Basiliensi super dissolutione ipsius.«

423. DD. I. 22. Papirkézirat a XV. századból, ivr. 2–407 l.

264–267 l.: »Oratio Serenissimi principis et dni dni Ladislai regis Vngarie et Bohemie, ducis Austrie heredisque Slesie. coram Nicolao papa V. per eundem in hunc modum, vt sequitur prolata.«

268 l.: »Sequitur Responsum, datum . . . in forma Thewtonicali. Die antwert: Als ir . . .«

439. DD. V. 13. Papirkézirat a XIV–XV. századból, ivr. 297 l.

1–193 l.: »Petri de Vineis. De rebus gestis FridERICI II.«

193 lapon: »Iste liber est dni Petri Hungari, canonici Wladislaiensis.«

461. CC. III. 34. Papirkézirat a XIV–XV. századból, ivr. 170 l.

37–134: »Alia Summa facta eodem more.« (Oklevelek s akták vonatkozók Nagy Lajosra s lengyel főurakra.)

462. DD. III. 35. Papirkézirat, 1460-ból; ivr. 294 l.

»Varii Tractatus astrologici.« (A könyv tulajdonosa magister Petrus de Lliptouia.)

548. DD. III. 67. Hártyakézirat a XIV–XV. századból, kis ivr. 160. l. 2 papir- és 3 hártyalevél üres.

Tábláján belül e följegyzés olvasható: »Lucas« és »Lucas de Strigonia.«

567. DD. III. 72. Hártvakézirat a XIV. századból; ivr. 127 l.

»Hic continentur XV. libri Evelidis.« Érdekes következő jegyzetért: »Liber magistri S. de Pulka, emptus pro 2 florenis in auro . . . de A g r i a V n g a r i e seu P a n n o n i e.«

568. DD. III. 24. Papirkézirat a XV. századból; ivr. 213 l.

212—13. l.: »Ex libro Heronis De inani et vacuo, quem inscripsit Landfoidus.

A 213. lapon ez áll: »*Τέλος*: . . . per magrum Joannem de Regiomonte pro Serenissimo principe Mathia, rege Hungarie.«

574. AA. VIII. 24. Papirkézirat a XV. századból, 599 l.

147—432 ll.: »Tabulae astronomicae Joannis de Regiomonte.«

A 398 l.: »Ingrossate autem sunt hec singule tabule de originali, quod magister Martinus dr. medicine de Ilkusch, regis Vngarie astrologus Vniversitati Cracouiensi loco muneris primum misit per quendam baccalaureum Gregorium de Forst pro maystro Michaelae de Wratistlauia, 1488. Cracouiae.«

580. DD. III. 39. Papirkézirat a XV. századból, ivr. 188 l.

»J. M. Firmici Matheseos libri VIII.« Első lapján: »Liber Martini de Ilkusch plebani Budensis et custodis Kelcensis.«

584. DD. III. 54. Papirkézirat a XV. századból, ivr. 479 l.

217—239 ll.: »In nomine dni, Amen.

Incipit liber astrologicus De inuestigacione ueritatis quaestionum seu interrogacionum pertinencium ad infirmos et infirmitates.«

A 221 lapon: »Andreas de Cracouia, baccalaureus arcium, cancellarius prepositi Scepusiensis.«

274 l.: »Tabulae eclipsis solis, lunae et aliorum planetarum, cum subscriptione: He due Tabule facte sunt per Andream, arcium baccalarium et protunc cancellario existente dni prepositi scepusiensis beneficij.«

594. DD. III. 52. Papirkézirat a XV. századból, ivr. 112 l.

»Abacus primi mobilis, per Joannem de Regiomonte calculatus.«

Kezdődik: »Ad Serenissimum Principem et christianissi-

num Pannoniarum regem Mathiam Johannis de Regiomonte in Tabulam primi mobilis Prefatio.«

596. DD. III. 63. Papirkézirat 1478-ból, ivr. 180 l.

»Tabulae Joannis Regiomontani dno Joanni Archiepiscopo Strigoniensi commendatae.«

153 l.: »Finiunt tabulae Venerabilis viri mgri Joannis de Regiomonte anno, quo sunt composite, videlicet 1467, in arce Strigoniensi.«

178 l.: »Ingrossate Sunt autem hec singule de originali, quod mgr Martinus dr. medicine de Ilkusch, regis Vngarie astrologus Vniuersitati Cracouiensi loco muneris primum misit, per Stanislaum de Sandomiria pro mgro Alberto de Brudzewo. 1478.«

597. DD. III. 59. Papirkézirat a XV. századból, ivr. 191 l.

»Joannis de Regiomonte Tabulae dno Joanni, archiepiscopo Strigoniensi commendatae.«

Második lapján ez áll: »Hunc librum tabularum de directionibus significatorum Venerabilis et egregius vir, dnus Martinus de Ilkusch arcium et medicinae dr. archidiaconus Goricensis et canonicus Zagrabiensis, Serenissimi dni Mathie dei gracia regis Hungarie, Bohemie etc. astrologus, dedit loco muneris Inclyte Vniuersitati Cracouiensi et rogat omnes qui eo utentur, ne quitquid addant uel diminuunt ex eo; sufficienter enim emendatus est. quoniam ex primo et originali per doctum virum scriptus est. Quemquidem librum Tabularum composuit dnus mgr Joannes de Königsberg (szélén »de Regiomonte«) in arce Strigoniensi a. d. 1467. cui compositioni predictus mgr. Martinus aderat et in pluribus adiutorio fuit etc.«

Idegen kéztől: »Fuerunt multi Martini de Ilkusch in Academia promoti sed praecipue duo. Prior iste in astrologia summus artifex, promotus ad magisterii gradum a. 1459. postea plebanus Budensis cuius opera Academia habet globum ex metallo aliaque instrumenta a Mathia rege Vngarie donata. Alter erat dr. theologiae, promotus in mgrm philosophiae a. 1491. qui De correctione Calendarii scripsit a. 1518. ad requisitionem concilii Lateranensis.«

598. DD. III. 16. Papirkézirat 1491-ből, ivr. 48 l.

»Tabule Joannis de Regiomonte dno Joanni, archieppo Strigoniensi commendatae.« A 18. lapon pirossal írva: »1491.«

599. FF. III. 3. (DD. IV. 8.) Pergamenkézirat a XV. század végéről, ivr. 44. l.

»Incipit (Joannis de Regiomonte) Theorica nova, realem sperarvm habitvdinem atque motvm cvm terminis tabvlarvm declarans.«

[A czímlapon Vitéz János esztergomi érsek czímere, kinek a könyv tulajdona volt.]

600. DD. III. 32. Papirkézirat a XV–XVI. századból, fol. 320 l. és 8 üres lap.

3–68 l. és 77–165 l.: Joannis de Regiomonte Tabula primi mobilis. Kezdeté: Ad Serenissimum principem ac cristianissimum Pannoniarum regem, Mathiam, Johannis de Regiomonte in Tabulam primi mobilis Prefacio.«

603. DD. III. 33. Papirkézirat a XV–XVI sz.-ből, fol. 477 l. és 1 lev.

8–118 és 123–216 l.: »Tabulae Joannis de Regiomonte dno Joanni, archiepo Strigoniensi, commendatae.«

606. DD. IV. 7. Papirkézirat a XV–XVI. századból; ivr. 187 l.

»Tabulae astronomicae.«

A 171. lapon: Bude per mgrum Johannem de Regiomonte, 1468.

614. DD. III. 25. Papirkézirat 1461-ből, ivr. 147 l.

»Incipiunt tabule de veris et medys motibus planetarum super meridianum Cracoviensem verificate.« Végén: »Expliciunt Tabule resolute vna cum Canonibus per Paulum de Wijvaras studentem Cracouiensem in octava Epiphanie domini in bursa diuitum a. d. 1461 in Alma Vniuersitate Cracouiensi 15 Calendas Ffebruary in defectu noue monete.«

617. DD. III. 51. Hártýakézirat 1486-ból; ivr. 285 l.

1–183 ll.: »Tabulae Joannis Regiomontani.« Végén: »Finiuntur Tabule Venerabilis viri magistri Joannis de Regiomonte a. d. 1486 per me doctorem Ambrosium de Bartpha etc.«

691. AA. Papirkézirat 1463-ból; ivr. 744 l.

741–744 ll.: »Jesus Christus, Maria sit nobiscum. Hic notantur Articuli, Serenissimo Principi et dno dno Mathiae Ungarie Bohemieque etc. regi, per mgrum ciuium, iuratos totamque communitatem civitatis Wiennensis oblatis a. 1485.«

695. AA. X. 22. Papirkézirat 1456-ból, 107 lev. és 2 hártya.

1—42 l.: Compendium Divinorum etc.

A könyv tábláján egykori tulajdonosai említettnek s köztök: »m gr Petrus Nicolaus de Liptowia.«

723. CC. VII. 43. Papirkézirat a XV. századból, 438 l.

392 l.: Collatio in exequiis Nitrensis episcopi.«

404 l.: »Sermo Latinus in exequiis dne Hedwigis, regine Polonie.«

949. Papirkézirat a XIX századból, fol. 4-r. és 8-r. 261 kötet és füz.

III. korszak, 1400—1500.

1 l.: »Sermo ad regem et proceres eius de obitu Hedwigis, reginae Poloniae.«

974. Papirkézirat a XIX. századból, fol. 94 l.

A pszkow-i hadjárat diariuma 1581. Báthory István alatt. (Lengyel.)

998. Papirkézirat a XIX. századból, fol. 9 füzet.

»Adalékok az 1548—1796 időszak történetéhez, összegyűjtötte Balinszky. Lengyelország királyairól s köztük Báthory Istvánról.

999. Papirkézirat a XIX. századból, ivr. 401 l.

Báthory Istvánra vonatkozó okmányok. Balinszky gyűjteményéből.

1000. Papirkézirat a XIX. századból; fol. 95 l.

»István király levelei Radziwil herceghez 1576—1584-ből.«

1001. Papirkézirat a XVIII. sz. végéről, fol. 333 lev. és 6 üres lap.

»Különféle lengyel történelmi kéziratok gyűjteménye«, 1309—1796.

1 l.: »A glińiankai fölkelés in a. 1389., Lajos lengyel és magyar király idejében, regényes elbeszélés.

1054. Papirkézirat 1761-ből; fol. 139 l.

138 l.: »Elogium M. Stephani I., Poloniae regis.«

1088. Papirkézirat a XVI. századból, fol. 23 l.

»Compendium historiae Poloniae.«

22 l.: Caput XV. De Stephano Batoreo.«

1133. Bbb. II. 9 a b (DD. IV. 77.) Papirkézirat 1584—1591-ből, ivr. 37 iv.

A 35. iven: Inuentarium supellectilis Illustrissimi dni Car-

dinalis Battorei et Rdi dni Stanislai Rescii, abbatis Andreouiensis in arce Magnifici dni in Vngaria relictæ.

1134. Bbb. II. 10. (DD. IV. 78.) Papirkézirat 1541—83. ivr. 34 iv
A 30. iven: Numerus personarum, qui cum Illustrissimo
dno Andrea (Bathory) in Italiam proficiscuntur.«

1135. Bbb. II. 11. (DD. IV. 79.) Papirkézirat 1588—90-ből, ivr. 38 l.
Különböző levelezések, végül Reszki Szaniszló apaté Báthory Endrével.

1136. Bbb. II. 12. (DD. IV. 80.) Papirkézirat 1571—97-ből, ivr. 83 iv.
»Epistolæ: 1. Stephani regis Poloniae, ad Stanislaum Hosium. 2. Annae Jagellonidis, uxoris ejus. 3. Andreae Batori cardinalis ad Stanislaum Rescium, abbatem Andreiouiensem; item una epistola Chriseldis Bathoreae ad St. Rescium. [Az 1572—90. időszakból Báthory István 30 levele Hozyus St.-hoz, Reszki levelei Báthory András-hoz; ismét Báthory Griseldis I és B. Endrének 6 levele Reszki St.-hoz.]

1441. Bbb. II. 21. Papirkézirat a XVI—XIX. századból; ivr. 64 iv.

»Literæ variorum diversis temporibus scriptæ, sparsim collectæ et donatæ in quibus aliæ sunt autographæ, aliæ vero apographæ.« A 62. iven: »Nos Mathias de i gratia Hungariae, Bohemie, Dalmatiæ, Croaciæ Ramiaæ, (sic!) Serviaæ, Galliciæ, Lodomeriaæ . . . . rex a. 1474.«

1149. Bbb. II. 35. Papirkézirat 1567—90-ből, ivr. 9 iv.

Tartalmazza a többi közt Báthory István és III. Zsigmond királyok V. Sixtus pápával 1583—90 között folytatott levelezéseinek másolatát.

1165. Bbb. II. 35. X. Papirkézirat a XVII—XIX. századból, fol. 5 levél.

»Privilegium Boleslai Pudici, regis Poloniae, alias donatio terræ Sandecensis cum teloneo in Poprad et omnibus attinentiis beatae Cunegundi, consorti suae, facta in vim expensi dotalitii sui in commodum post Tartaricam totius regni devastationem . . . acta in Corczyn villa anno ab incarnatione domini 1257. 6. Nonas Martii.

1267. O. I. 26. Hártyakézirat a XV. századból, fol. 2 papirlevél és 240 hártyalap.

3 l.: »Sequitur Vngaricum Kijrie eleyson.« (A dallam magyarországi eredetű, mert a szöveg latin.)

1513. BB. IV. 43. Hártyakézirat a XIV. századból; ivr. 227 l.

»Textus mgri Sententiarum« Petri Lombardi passim cum glossis marginalibus diversorum manibus inscriptis.«

222 lapján: »Hic liber est correctus Parhisiis per magistrum Nicolaum de Lira, et est emptus ibidem pro 12 florenis per fratrem Paulum Budensem« (igy.)

1570. AA. II. 29. Papirkézirat a XIV–XV. sz.-ból, ivr., 515 l.

E kötetben foglaltatik egyebek közt: »Tractatus mgri Heynrici Byttiruelt De contemplacione ad Hedwigem, reginam Cracouiensem.«

372 l.: »Illustrissime ac Serenissime in Xristo domine dne Hedwigi, diuini respectus intuitu regine Polonie etc., frater Henricus de Byttiruelt, ordinis Praedicatorum, s. theologie professor minimus, summe maiestati deuotam reuerenciam ad incrementa salutis humilimus exhibet. Cum vestre Serenitatis diligencia . . . .«

1645. BB. II. 21. Papirkézirat a XV. századból; ivr. 201 és 2 pergamen levél.

»Sermones de sanctis boni et vtilis.

A pergamen lapon: »Jhvs Xristvs, Maria salvs. Johannes Vngarvs.«

1686. CC. VII. 2. Papirkézirat 1428-ból, ivr. 104 lev. és 12 üres lap.

Thomae de Aquino Compendium theologicæ veritatis. Végén: »Explicit liber Compendy, per Nicolaum de Wissechegrad sub a. natiuitatis dni 1428 proximo die sabbato ante conductum Pasce etc. . . .«

1715. AA. V. 12. Hártyakézirat a XIV. századból, 412 l.

»Thomae de Aquino Super III. Sententiarum Petri Lombardi.«

Első táblájának belső felén egykoru irással ez olvasható: »In Nomine Domini, Amen. Anno Natiuitatis dni 1418 in comitatu de Sarus districtuque eiusdem regnabat caristia et fames valde magna; itaque unuscubulus tritici seu frugum vendebatur 125 denarijs, ordeum autem 133 denarijs, cubulus autem Cassouiensis 5 florenis et dominus autem rex Sigismundus regnabat Constantiae et omnes principes barones, magnates banderiumque tenentes erant extra regnum Hungariae.«
A második tábla belsején pedig szintén egykoru kéztől ez áll:

»Te mog mondijat te gyermek. Sigismundus dei gracia, rex Hungarie Dalmatie, Croacie etc.«

1751. BB. IV. 29. Hártakézirat 1340-ből, ivr. 240 l.

»Thomas de Argentina Super I-mo et IV-to Sentenciarum Petri Lombardi.«

A 237 l.: »Explicit lectura IV libri Sentenciarum, edita Parysiis per Reuerendum ac s. religionis virum, fratrem Thomam, ordinis s. Augustini, professorem s theologie baccalarium, completa a. d. 1340. in crastino b. Marie Virginis Assumptionis, per manus Johannis de Cyps.«

1768. CC. I. 34. Papirkézirat a XV. századból, fol. 344 l.

Vitae Sanctorum et Sermones de illis.

A 342 l.: idegen kéztől írva a Mátyás és Ulászló kir. közt a cseh korona iránt 1478-ban kötött szerződés — német nyelven. Kezdeté: »Item Wladislaus sal Behemland gancz vnd gar erblichyn behalden, item Matthias rex sal . . .

A 344 l.: ugyanazon kéztől: »Eyn Scheppen briff. Wir Matthias etc. beckennin, als wir eyn czwetracht gewest seyn mit dem Durchlauchtigisten Furstin Wladislaow, konig czu Behem.«

A codex első lapján: »A. Xristi 1471 rex Kazimirus Polonie Wladislaum filium primogenitum tradit Bohemis et Kazimirum secundogenitum Vngaris et hunc librum emi.«

1795. Hártacodex a XVI–XIX. századból, fol. 266 l.

»Quarta pars Metricae incorporatorum Vniuersitati Cracouiensi.« Uralkodók, herczégek és más nevezetes személyek sajátkezű aláírásai.

5 l.: »Stephanus rex, m. p.« 1575.

8. l.: »Anna lengyel királynő, saját keze.« (Lengyel.)

207 l.: »Franciscus Josephus I. imperator Austriae.«

217 l.: »Josephus palatinus« archidux Austriae, a. 1799.«

1848. BB. XXIV. 6. Papirkézirat a XIV. századból, 4-r. 229 l.

Algorismus et Computus diversi.

Hátul, beléragasztott lapon, idegen kézzel: »Johannes Stock, medicine dr. prepositus ecclesie b. Martini de Scepus, nobis sincere delecto Honorabili viro dno M. N. plebano de Kawesdorff salutem in domino . . . dd. in Lewscha in die s. Galli a. d. 1444.«

1850. BB. XXIV. 8. Papirkézirat a XV—XVI. századból, 4-r. 396 l. 51 l.: »Incipit liber III. Anaglypharum.«

225 l.: »Et sic est finis II. libri Anaglypharum mgri Nicolai etc. de Dacia.«

1864. BB. XXIV. 24. Papirkézirat a XV. századból, 4-r. 221 l.

1—31 l.: »Theorica planetarum Gerhardi Cremonensis.«

Belül:

Finis huius in vigilia Martini, recte in complecione secundi anni post amisionem (így) belli in Turcia per Serenissimum principem dnum dnum Wladislaum, regem Poloniae Hungaricorum regnorum a. d. 1446. per me Nicolaum de Ternaua studentem Alme Vniuersitatis Cracouensis etc.«

1874. CC. VI. 46. Papirkézirat 1809—1830-ból.

Különféle levelek Bandtkie Sámuel Györgyhöz, köztük gr Széchenyi Ferencz levelei.

1900. BB. XIX. 12. Papirkézirat a XV. századból, 4-r. 301 és egy hártylevél.

»Commentarius super Logicam Aristotelis et aliae Quaestiones philosophicae.«

Belül idegen irással: »Joannes de Palocz, Joannes de Cassouia, Simon de Costen, Ladislaus de . . . ., Joannes de Sezenaya, Blasius de Tolna. Ismét más irással: »Georgius de Noua civitate.«

1918. BB. XXV. 7. Papirkézirat 1447—51 századból, 4-r. 399 l. és 2 levél.

83—199 l. »Sequitur liber Theorice planetarum.« Végül: Finita Theoretica planetarum per G. die sabbato post Egidij a. d. 1447. Hátul ugyanazon kéztől: »pronunciata per mgrum Matheum de Gara.«

1926. BB. XXV. 13. Papirkézirat a XVI. század elejéről, 4-r. 311 l. és 60 üres lev.

Johannis de Regiomonte »Tabule directionvm et profectio-nvm.« Kezdeté: »Reverendissimo in Christo patri et duo dno Johanni, archiepo Strigoniensi, legato etc. Johannes Germanus de Regiomonte se humiliter commendat.«

1954. BB. XXVII. 4. Papirkézirat a XIV—XV. századból, 4-r. 476 és 2 pergamenlevél.

395—399 ll.: »Carmen in mortem Wladislaei War-

nensis, regis Poloniae: Plangite me celi, me plangent omnia mundi Entia, casum me flete subisse malum.«

400–404 ll.: »Sequuntur carmina pulcerrima: »Haud ego ficta loquor, nec me temeraria tangit fabula.« A 403 lapon: »Johannes Pannonius.«

1956. BB. 27. VI. Papirkézirat 1460–67-ből, 4-r. 2030 és 2 hártylevél.

960 l.: »Epistola Pogÿ ad gubernatorem Hungariae Joannem Huniadium«, dd. Romae 3. Aprilis 1448.

1961. BB. XXIII. 3. Papirkézirat a XV. századból, 4-r. 822 l.

101 l. Epistola: »Nichil modo plus esset scribendum, nisi te scire volo, cardinalem s. Angelj cum rege Polonie iam intrasse Vngariam.«

211–265 l.: Excerpta de Poggii Epistolis.

288 l.: »Ab imperatore (Sigismundo litterae) ad regem Poloniae, Wladislaum.«

340 l.: »Ennee Sylwy, pape Pÿ II, ad duces Venetorum, ut se in Turcos prepararet feliciter.« a. 1463.

415 l.: »Rex Hungarie (Sigismundus) dno Regi Polonie« (epistola).

1963. BB. XXIII. 6. Papirkézirat a XVI. századból, 4-r. 519 lap és 4 levél.

500 l.: »Generale Judicium XII domorum celi, nec non figurati motus planetarum ac signorum natiuitatis olim regis Polonie Wladislaui, in Turcia amissi, in hac figuratone celi continentur. 1444.«

2083. BB. XVII. 10. Papirkézirat a XIV–XV. századból, 4-r. 187 l.

»Exercitia super varios Aristotelis libros.« Hátralap: »Liber Alberti de Bors.«

2239. BB. IX. 3. Papirkézirat a XV. századból, 4 r. 239 lev. 1 hártya és 1 üres lap.

131 l.: »Memoria Johannis Capistrani.«

2255. AA. VII. 39. Papirkézirat a XVII. századból, 4-r. 340 l.

»Seminarium decretorum variorum Sacrae Regiae Majestatis Stephani« etc. (Báthori.)

2332. AA. XIV. 2. Papirkézirat a XV–XVI. századból, 4-r. 476 l.

»Sermones de tempore, de sanctis et alii.«

357 l.: »Petrus Nowaga. 1435. Albe Jule.«

380 l.: »Iste sermo factus est per Petrum Nowag in ecclesia Transsilvanie. a. d. 1429. in die Pasche.«

438 l.: »In die Natiuitatis a. 34 in Alba Julia per Nowag.«

463 l.: »In synodo in Taschnad diocesis Transilvanie.«

2367. AA. XIII. 22. Papirkézirat a XV. századból. 4-r, 537 lev. és 7 üres lap.

444 l.: »Oracio Sbignei, scolastici Cracouiensis, in susceptione Eximij patris cardinalis et patriarchae Marci, in terras Vngariae Polonieque specialiter legati de latere, a. d. 1472.«

2372. AA. XIII. 12. Papirkézirat a XV. századból; 4-r. 236 l. és 2 hártya.

219 l.: »Sermo in recomendacione Hedwigis regine.«

2423. DD. XII. 24. DD. XIII. 1. Papirkézirat a XVI. századból, 4-r. 10 levél.

1—4 ll.: »Canones regi Wladislaodicati.« Elején: »Illustrissimo principi Wladislaovngarie Bohemique regi Invictissimo. Vtilitates spere solide incipiunt feliciter.«

2489. DD. X. 41. Papirkézirat 1518—1524-ből, 4-r. 43 l.

1—20 l.: »Nicolai de Schadek Tractatus seu responsio de loco ad Questionem promotoris ex astrologia judiciaria.« Végén: »Collecta a. 1520 per mgrum Nicolaum de Shadek et lecta die Aprilis eodem anno per magistrandum Petrum de Varadin.«

2503. DD. IX. 20. Papirkézirat 1423-ből, 4-r., 218 l.

41 l.: Formae literarum: papae Martini V, imperatoris Sigismundi . . . « stb.

2506. DD. IX. 23. Papirkézirat a XVII. századból; 4-r. 163 l.

151 l.: »Epitaphia . . . . . regis Poloniae Stephani Bathory.«

2576. 41. VIII. 280. Papirkézirat a XVII. századból, 4-r. 3—289 lev.

151 l.: »Decretum Stephani regis inter Czechotka et Kleczkowska.«

188 l.: »Decretum S t e p h a n i, regis Poloniae, ex parte civitatis Cracoviensis.«

2657. BB. XIII. 9. Papirkézirat 1597-ből, 4-r. 321 lev.

»In vniuersam Aristotelis Philosophiam Quaestiones.«

Az első táblán Báthori címere, három fog, a bibornoki jeggyel és e körirattal: »Andreas Batorivs S. R. E. cardinalis, e p p v s Warmien.«

2581. BB. XXV. I. (FF. III. 9.) Hártyakézirat 1472-ből, 4-r. 153 l.

Claudii Ptolomaei Cosmographiae libri VIII.

A jegyzetben Broscius írásával: Joannes Broscius emit Pataui 4 libris die 16 Decembris a. 1623; 4 librae valent $\frac{1}{3}$ aurei Vngarici, aestimabatur eo tempore aureus Vngaricus libris 12.«

2714. FF. V. 3. Papirkézirat a XVI. századból, 4-r. 37 lev.

18—37 l.: »Vegyesek . . . . . B á t h o r y I s t v á n korából.«

36 l.: »Instructio siue praescriptum legationis s. regiae Maiestatis (S t e p h a n i B a t h o r y) Generoso dno Sigismundo Palczewski, vicecapitaneo Cracouiensi, ad Venerabile capitulum Cracouiense« a. 1577.

2751. GG. III. 7. Vegyes kézirat 1493—1558-ból, 4-r. 21 lev.

»Registrum bursa e V n g a r o r u m« ab a. 1493—1588.

A 2 l.: »Registrum Alme domus burse V n g a r o r u m, continens nomina Venerabilium magistrorum, bacclariorum (igy!) atque studencium ipsi domui incorporatorum, penes Inclitissimam Vniuersitatem Cracouiensem in artibus liberalibus promotorum a. d. 1493.«

A 10—13 és 16—20. levelek papírból valók.

A táblán: »Bursa Vngarorum.« Belül az első levél alján: Broscius keze írása: »A. d. 1613. M. Joannes Broscius Curzelouiensis, senior scholae ss. Omnium, librum hunc in foro scrutario redemit 2 grossis, die 3. Mai.«

2784. Papirkézirat a XVI. századból, 4-r. 3 lap és 1 üres levél.

Két levél: 1. B á t h o r y I s t v á n királytól a krakkói akadémiához, kelt: »Warschouiae die 8 mensis Aprilis a. d. 1578.«; 2. az akadémia I s t v á n k i r á l y h o z, kelt: »Ex Academia S. R. Maiestatis V. 19 Aprilis a. a. 1578.«

2818. Papirkézirat a XVII—XVIII. századból, 4-r. 20 lap és 8 üres lap.

J u s H u n g a r i c u m. 1 l.: »J. B. F. Liber iuris consuetudinarii Inelyti regni Hungariae absolvitur prologo seu praefatione et systemate seu corpore tripartito.«

3 l.: »Liber I. De processu iudiciario comitatuum quorundam C i s d a n u b i o r u m.«

2858. BB. XX. II. 27. Papirkézirat a XV. századból, 4-r. 4 lev.

Horoscopium de nativitate J o h a n n i s C o r v i n i, filii regis Ungariae.

Kezdődik következőképen: »Natiuitas Illustris ducis domini Johannis, filij s. Maiestatis regie, erat a. 1473 in Aprili die, 2 hora 3 minuto 29.«

2910. Papirkézirat 1651—52-ből; 4-r. 428 lev. és 3 üres lap.

1—138 l.: »Disputationes theologicae De deo trino et vno, traditae ab Admodum Rdo patre Johanne Zaluski Soc. Jesv, s. theologiae dre. et per me G e o r g i u m F r a n c i s c u m G i l l a n y D. L. scriptae, in Alma Academia Vilmensi Soc. Jesu artium et philosophiae magistrum et ejusdem Studij auditorem, a. 1651.«

454—283 l.: »Disputationes theologicae de iure et iustitia, quas in Alma Academia Soc. Jesu Vilmensi, in ducatu Magno Litvaniae, Admodum, Rdu in Christo pater Adalbertus Kojalowicz Soc. Jesu, theologiae dr et praefatae Universitatis cancellarius, dictabat a: 165? (az utolsó szám hiányzik) horis solitis, scriptae per me G e o r g i u m F r a n c i s c u m G h y l l a n i j auditorem theologiae.

295—428 l.: Disputationes de Angelis, traditae (juxta mentem dris Angelici) per Admodum Rdu patrem Johannem Zaluski s. theologiae drem et scriptae per me G e o r g i u m F r a n c i s c u m G i l l a n i d e L a z j (igy) artium et philosophiae mgrum, s. theologiae auditorem in Academia Vilmensi, Soc. Jesv, a. d. 1652.« Belül: »Anno 1652. in Alma Academia Magni ducatus Litvaniae Vilmensi Soc. Jesv. per Adm. Rdu in Christo patrem Albertum Kojalowicz Soc. Jeso, ss. Theologiae drem et ordinarium theologiae professorem, dictata ac per G e o r g . F r a n c i s c u m G h y l l a n i j, auditorem eorum, scripta, ad M. D. G. et B. V. M. honorem.«

Az első lap szélén: »A baronissa Francisca Ghillanij, Antonii Szirmaij 1795.« Végül: Disputationes theologicae Joannis Zaluski et Adalberti Kojalowicz, scriptae per F. G. Ghillany, Ungarum ex nobili gente ortum « és »Dar Ludwika Gravena z Wengir.«

2991. Hártyakézirat 1483-ból, 4-r. 117 l. és 1 üres levél.

116 l.: »Quando scribebatur a. d. 1453, veniens de Italia pater ac frater Johannes de Capistrano, frater ordinis s. Ffrancisci, verissimus obseruator regule b. Francisci, ad Poloniam de Austria per Vratijslavijam et in Polonie ciuitatem famosam dictam Cracouiam, ex ordinacione Zbygnei, epi Cracouiensis et protunc cardinalis.«

3206. DD. XI. I. Papirkézirat a XVI. századból, 8-r. 1 lev. és 142 l.

156 l.: »Sequuntur Carmina in diuersos scripta, funebralia; . . . . inter alia est carmen lugubre in nepotem Serenissimi Stephani, regis Poloniae, inter natandum submersi, 19 Mai 1577.«

222 l.: »1577. In obitum Nobilissimi Balthasaris, Serenissimi regis Stephani nepotis, 19 die Maij inter natandum submersi.«

3225. DD. XI. 20. Papirkézirat a XV—XVI. századból, 8-r. 575 lev.

8 l.: »Natiuitas Serenissimi principis Mathiae regis Vngariae, que erat a. d. 1443.«

12 l.: »Natiuitas Serenissime dne Beatricis, dei gratia reginae Hungariae a. d. 1457.«

16 l.: »Natiuitas Johannis, filij Serenissimi regis Mathie et erat a. d. 1473.«

301 l.: »Genesis dni Georgij Turzo, que facta est a. Christi 1467.«

303 l.: Genesis dni Joannis Tursonis, patris filiorum quorum prescripte sunt Figure 1437. . . . ditissimus homo fuit in regno Poloniae et Vngariae potentissimus, duorum eporum scilicet Vratislaviensis et Olomucensis parens.

3227. DD. XI. 22. Papirkézirat a XV—XVI. századból; 8-r. 474 l.

7 l.: »Figura natiuitatis Serenissimi Vladislaj regis Vngariae et Bohemiae, 1456.«

48 l.: Questio a theloniatore si melius est ei ire in Ca-

s c h o v i a m, vel officium tenere Cracoviae, 1502 in die Palmarum «

55 l.: »Dni Alexij Tursonis« és

57 l.: »Dni Johannis Tursonis facta descripta. Genesis facta anno salutis 1493.«

3301. DD. XIX. 16 Papirkézirat a XVI. századból, 8-r. 235 l.

135—191 l.: »Vita s. Kunegundae. Kezdeté: Incipit Prologus in Vitam felicis Kincze, ducissae Cracoviensi. Quoniam simile factum est . . . «

3305. XI. X. Papirkézirat 1795-ből, 8-r. 113 l.

»Ars eloquentiae sacrae et profanae candidatis adaptata, auctore Stermenskio P., P o s o n i j i n H u n g a r i a c o n s c r i p t a a. 1795.«

3307. Papirkézirat 1852-ből, 8-r. 138 l.

»De institutione regii pveri.« Kezdődik így: »H e l i s a b e t a, Poloniae regina, W l a d i s l a o, P a n n o n i a e B o h e m i a e q u e r e g i, filio Carissimo s. p. d. A tartalomjegyzék lapján:

»Ex Augustissima bibliotheca caesarea Vindobonensi descriptus est hic libellus a Stephano Muczkwoskio, Honestissimo adolescente, quum Vindobonae jurisprudentiae operam dabat, a. 1852.«

3408. Pr. III. 19. Papirkézirat a XV. századból, fol. 314 l., 2 hártya és 4 üres lap.

273 l.: »De s. H e d w i g i electa Vita.«

3564. Papirkézirat a XVIII—XIX. sz.-ból, ivr., 93 lev., 12 és 36 lev.

»Magyar történelmi okiratok, 1255—1539.« (A czím lengyel.)

3651. Papirkézirat a XVII—XVIII. századból, 16-r., 70 lev.

30 l.: »Utasítás vagyis módszer a magyar királyi viz (pálinka) készítésére.« (Lengyel czím.)

3700. Papirkézirat a XIX. század elejéről. 4-r. 2 l.

»Magyar huszárok dala. Az 1809-ki hadjáratból.« (Lengyel czím.)

3729. Papirkézirat a XV—XIX. századból, fol. 7 kötet, 278, 156, 88, 54, 11, 52 és 2 l.

II. kötet, 1 l.: »Privilegium Boleslai Pudici, regis Poloniae, alias donatio terrae Sandecensis . . . Beatae Cunegundi« 1527. 9 l.: »Paria Literarum a Boczkaio dnis commissarijs datarum« a. 1605. — 14., Dampierre Casparo Lod-

Wł. h. w.
K. h. w.
w. j. p.
(i. l. l. l. l. l.)
S. J.

zinski, Scepusiensi vicecapitaneo« a. 1620. — 25., Judicibus iuratisque tredecim oppidorum« a. 1665 (?); többek közt említetnek: »Sigismundus Forgac, comes Neogradensis« és »And. Doczij comes comitatus Barsensis.« — 7. Stephanus rex Petro, palatino Moldaviae et Valachiae, a. 1583.«

3756. Papirkézirat a XVI–XIX. századból, fol. 4- és 8-r., szabadon álló lapok.

»Autographumok gyűjteménye: 161. Bátori Istváné 1578-ból.«

4159. Papirkézirat 1834-ből, 8-r., 43 lev.

Andreae Kutsmae »BreVis horrenDae rVstiCanae InterrIs SCepVsJensIbVs seDItJonIs (a. 1831) DesCrIptIo,« vers.

2 l.: »Scribendam in Körtvélyes VII. ante Idus Aprilis 1834, Andreas Kutsma.«

Ezek a krakkói Jagello-könyvtár magyarországi vonatkozású kéziratai. Midőn ismertetésüket itt-beféjezem, kötelességemnek tartom dr. Estreicher Károly úrnak a krakkói könyvtár igazgatójának és dr. Wisloczky László úrnak a kéziratár öréknek azon lekötelező támogatásért, melylyel 1881-ik évi könyvtári buvárlataimat tehetségök szerint előmozdítani sziveskedtek, őszinte köszönetemet kifejezni.

Jövő közleményünk a bécsi és velencei könyvtárak hazai vonatkozású kéziratait fogja ismertetni.